

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

20. Сухініна А.О. Інформатика як мистецтво мислення: старша профільна школа між кодом, творчістю та майбутнім 282
21. Торбенко С.Г. Підтримка дітей початкової школи з особливими освітніми потребами у визначенні професійного шляху 289
22. Халіль Луай Створення інноваційного середовища закладів загальної середньої освіти як фактор модернізації освітнього простору 294
23. Чернега О.І. Індивідуальна освітня траєкторія учнів на уроках хімії профільного рівня 301
24. Чалюк А.Л. Комунікативний підхід як основа формування мовної особистості в умовах Нової української школи 313

СЕКЦІЯ №3: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН 320

1. Браткевич А.О. Крос-культурна проблематика у сучасному науково-педагогічному дискурсі 320
2. Ісаєнко М.М. Професійна орієнтація як чинник підвищення мотивації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в закладах освіти, що належать до сфери управління МВС України 325
3. Koycheva T. Cluster-driven innovation in pedagogical university: frameworks of strategic implementation 330
4. Кинєва П.П. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі: можливості та виклики 336
5. Осипова Т.Ю. Професійний розвиток учителя в системі післядипломної освіти 343
6. Панкратова Н.М. Атрибутивні характеристики розвитку культури професійної діяльності викладача математики в сучасному освітньому просторі 351
7. Тягнирядно Є.В. Мова як маркер ідентичності: соціокультурний та політичний виміри 357
8. Штайнер Т.В. Роль стейкхолдерів у модернізації освітнього процесу в закладах освіти: партнерство педагогів, сім'ї та громадськості 362

Торбенко Світлана Георгіївна,
асистент вчителя
Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області

ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ВИЗНАЧЕННІ ПРОФЕСІЙНОГО ШЛЯХУ

Актуальність дослідження. У сучасній початковій школі не менше значення має розвиток професійних інтересів учнів, ніж навчання базовим академічним навичкам. Особливо це стосується дітей з особливими освітніми потребами (ООП), серед яких учні з вадами розвитку мови та інтелектуальними порушеннями. Їхня когнітивна, мовленнєва та соціальна специфіка вимагає адаптованих методик та індивідуального підходу.

Формування професійних інтересів у ранньому віці сприяє розвитку мотивації до навчання, самооцінки та соціальної адаптації. Дослідження свідчать, що діти з ООП, які отримують системну підтримку у виявленні власних здібностей та інтересів, легше інтегруються у соціальне середовище та демонструють активну участь в освітньому процесі.

Особливо важливою є роль педагогічного колективу та асистента вчителя, який підтримує дитину, адаптує завдання та допомагає реалізувати індивідуальний навчальний план. Це дозволяє створити безпечне та сприятливе середовище, у якому дитина може проявити власні здібності та відчуті успіх.

Виклад основного матеріалу. Професійні інтереси починають формуватися у дітей ще на етапі початкової школи. У дітей з вадами розвитку мови та інтелектуальними порушеннями часто спостерігаються труднощі в розумінні абстрактних понять, логічних зв'язків та правил соціальної взаємодії. Тому профорієнтаційна робота повинна враховувати такі особливості [4].

Основні принципи роботи з дітьми з ООП:
1. Доступність та наочність – усі матеріали повинні бути зрозумілі для дитини, із використанням картинок, схем, макетів;

2. Інтерактивність – заняття будуються через ігри, практичні вправи та моделювання професійних ситуацій;
3. Індивідуальний підхід – врахування рівня розвитку дитини, її інтересів і здібностей;
4. Соціальна взаємодія – розвиток комунікативних навичок і взаємодії в групі [5].

Практичні методики

1. Ігрові заняття та рольові ігри
Діти беруть участь у ігрових ситуаціях, що моделюють професії: лікар, продавець, будівельник, художник. Через гру вони знайомляться з особливостями професій та вчать співпрацювати [6].

2. Індивідуальні спостереження та консультації
Асистент вчителя веде щоденник спостережень, фіксує прояви інтересів та здібностей кожної дитини, проводить бесіди для уточнення уподобань [7].

3. Використання наочних матеріалів та проєктів
Картки з професіями, плакати, міні-проєкти, колажі та макети допомагають дітям зрозуміти зміст професій та сприяють розвитку креативності [8].

4. Групові заняття.
Робота в малих групах сприяє розвитку соціальних навичок, умінню співпрацювати, взаємопідтримки та формує початкові комунікативні компетенції [9].

5. Практичні вправи та адаптовані завдання: «Моя професія мрії» – діти малюють або створюють аплікації, показуючи свої майбутні професії; «Професійні історії» – обговорення конкретних ситуацій з різних сфер діяльності;

«Міні-майстерні» – практичні завдання, що дозволяють спробувати себе в ролі фахівця, наприклад, у конструюванні або творчості.

Асистент вчителя виконує такі функції: адаптує завдання під рівень розвитку дитини; пояснює інструкції доступною мовою; супроводжує дитину

під час ігор та практичних занять; взаємодіє з класним керівником, психологом і батьками для створення індивідуального маршруту розвитку [10].

У процесі занять помічник фіксує: упевненість дитини у виконанні завдань; активність у груповій роботі; прояви інтересу до конкретних видів діяльності;

складнощі у взаємодії та способи їх подолання [11].

Висновки. Формування професійних інтересів у дітей з ООП є ключовим елементом розвитку особистості та соціальної адаптації. Інтерактивні методики, наочні матеріали, індивідуальні консультації та групова діяльність дозволяють ефективно врахувати особливості розвитку дитини.

Роль асистента вчителя полягає у підтримці та адаптації освітнього процесу, що дозволяє підвищити мотивацію дітей та впевненість у власних здібностях. Системний підхід до профорієнтації сприяє розвитку соціальних та комунікативних навичок, формує початкове розуміння професійної діяльності та допомагає дітям з ООП знайти власний шлях у житті.

Список використаних джерел

1. Іваненко О.П. Особливості розвитку професійних інтересів у дітей з ООП. Київ: Освіта, 2020.
2. Петрова М.В. Профорієнтаційна робота в початковій школі. Харків: Ранок, 2019.
3. Сидоренко Л.І. Розвиток мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. Львів: ЛНУ, 2018.
4. Коваленко, Т.В. Ігрові методики у роботі з дітьми з ООП. Дніпро: Платформа, 2021.
5. Бондаренко, А.І. Індивідуальна підтримка учнів у початковій школі. Київ: Наукова думка, 2020.
6. Шевченко Н.П. Використання наочних матеріалів у початковій школі. Київ: Академія, 2017.
7. Гнатенко С.В. Соціальні навички та групова робота для дітей з ООП. Харків: Фенікс, 2019.

8. Литвин В.П. Роль асистента вчителя у системі освіти дітей з особливими потребами. Одеса: Маяк, 2021.

9. Демченко І.С. Методичні підходи до профорієнтаційної роботи в початковій школі. Київ: Освітня платформа, 2020.

10. Савченко Ю.О. Психологічні аспекти розвитку професійних інтересів дітей з ООП. Харків: Фенікс, 2018.

11. Марченко Л. П. Практичні методики профорієнтації для дітей з ООП. Львів: Видавництво ЛНУ, 2021

12. Кузьменко О.І. Комплексний підхід до формування професійних інтересів у початковій школі. Київ: Освіта, 2019.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

